

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2026-75

26.1.2026

If Skadeforsikring NUF

Motorvogn

Bevisst uriktige opplysninger ved skadeoppgjør etter tyveri av bil? – fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikrede meldte til foretaket at hans bil var blitt stjålet i Tyskland og krevde erstattet løsøre som hadde befunnet seg i bilen. Han oppga i skademeldingen at «Nypris/beløp» for tapt løsøre var kr 75 000, at ingen av gjenstandene var eldre enn to år og at han ikke hadde kvitteringer. Etter utredning, herunder samtale med sikrede, avsto foretaket kravet og sa opp alle sikredes løpende forsikringer, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 8-1 fjerde og femte ledd. Foretaket hevdet en «Macbook Pro Apple», «Lenovo Notebook» og «Apple Watch Serie 7» var fiktive gjenstander han hadde ført opp for å få utbetalt uberettiget erstatning. Sikrede var uenig og hevdet han ikke hadde gitt objektivt uriktige opplysninger eller bevisst gitt opplysninger for å få en uberettiget erstatning. Han hevdet at evt. misforståelser bl.a. kunne tilbakeføres til språkproblemer og hans helsesituasjon. Sikrede hevdet han uansett hadde krav på delvis erstatning, mens foretaket avviste at lempningsregelen i fal. § 8-1 fjerde ledd kom til anvendelse i saken. Nemndas flertall kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for tyveri av gjenstander fra bil, og spørsmål om foretaket er fri for ansvar og kan si opp sikredes forsikringer pga. uredelig brudd på opplysningsplikten ved skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikrede hadde bl.a. reise-, hus- og bilforsikringer i foretaket og meldte 7.10.24 at hans bil ble stjålet da han var i Tyskland. Sikrede opplyste at han hadde reist fra Norge til sin familie i Polen for behandling hos tannlege, og at han under oppholdet 26.9.24 dro på dagstur til Tyskland. Bilen ble stjålet mens han handlet på et kjøpesenter. Sikrede opplyste i skademeldingen at det i bilen var en «Macbook Pro Apple, Lenovo Notebook, Hodetelefoner 1 stk Bose og 1 stk AirPods Apple, Apple Watch Serie 7, Solbriller 5 stk, bagasje med klær og alle turgjenstander (kosmetika, parfumeri, Philips Barberhøvel, osv)». Sikrede oppga at «Nypris/beløp» for det tapte løsøret var kr 75 000, at ingen av gjenstandene var eldre enn to år, og på spørsmålet om «kvittering» svarte han «Nei».

Foretakets utreder hadde en samtale med sikrede 9.12.24 som det ble tatt lydopptak fra. Ca. 55 min. ut i lydopptaket forklarer sikrede seg om løsøret. Han forklarte at:

1. «Macbook Pro, Apple» tilhørte søsteren som hadde sittet på med ham dagen før, at
2. «Lenovo Notebook» var hans private PC kjøpt på Power eller Elkjøp for to-tre år siden, at
3. Bose hodetelefonen var hans og kjøpt på Power eller Elkjøp, at
4. «AirPods, Apple» tilhørte sønnen, og lå i bilen hele tiden fordi sønnen hadde to. Utreder ba da om kvitteringer for begge. Videre at
5. «Apple Watch Series 7» tilhørte kona. Han visste ikke hvorfor den lå i bilen.

Sikrede hadde selv på seg en Apple Watch Series 7 under samtalen, og utreder fikk serienummeret til den. På spørsmål om hvorfor sikrede hadde all bagasjen i bilen denne dagen, svarte sikrede bl.a. at noe bagasje var i bilen og noe tatt ut. Utreder spurte om han hadde sjekket hvor f.eks. Macbook og Apple Watch var, fordi han da også kunne ha sporet bilen. Det hadde sikrede og ektefellen ikke tenkt på, men han ville sjekke det. Utreder ba sikrede i løpet av en uke sende kvitteringer og dokumentasjon knyttet til tannlege- og legetime, samt for de tapte gjenstandene, og da særlig det elektroniske utstyret og solbrillene.

Utreder oppsøkte sikrede på nytt 11.12.24 for å få signert en samtykkeerklæring relatert til elektronisk data fra bilnøkler og bil. Ifølge utrederens notat fra dette møtet forklarte sikrede da at Lenovo PC'en likevel ikke var borte. Det var en gammel iPad som var borte. Han hadde ikke noen forklaring på at han mandag forklarte at det var en bærbar PC, at den tilhørte ham privat, og at den var kjøpt for ca 2 år siden på Elkjøp eller Power. Sikrede hadde ikke funnet kvitteringen for konas Apple Watch. Utreder hadde bedt om skjermbilde av konas Apple ID, men sikrede hadde da svart at hun bare hadde brukt den som ren klokke, og at den derfor lå i bilen. Utreder skal da ha forklart sikrede at man ikke kunne bruke den til noe som helst uten å registrere den på en Apple ID.

Sikrede oppga 16.12.24 at han vedla noen skjermbilder, men at de ikke viste «iwatch». Han trodde at kona aldri hadde koblet den mot iPhone, opplyste at han hadde ikke funnet flere kvitteringer, og at han hadde byttet bank to år tidligere.

Foretaket opplyste 7.1.25 etter purring fra sikrede bl.a. at han måtte «være tålmodig i påvente av informasjon fra Audi og vurderinger fra vår juridiske avdeling».

Foretaket avsto 22.1.25 sikredes erstatningskrav i sin helhet pga. uredelig brudd på redegjøringsplikten under skadeoppgjøret, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 8-1 fjerde ledd. I avslagets pkt. 1 gjennomgikk foretaket sakens faktum som referert til ovenfor. Det viste også til at det fra 7.10.24 til 20.11.24 hadde bedt sikrede om en del dokumentasjon og fått tilsendt «Bompengeskifter, tyske politidokumenter, kjøpekontrakt på bilen, nøklene til bilen med mer». Det hadde 20.11.24 sendt saken til utredning fordi det fant det påfallende at sikrede kun hadde enveisbillett med Colorline Norge–Danmark, at «Skjermbilde fra Audiappen viste siste lokasjon, A», og fordi det anså løssøkrekravet unormalt høyt og udokumentert. Det viste til samtalen med utreder 9.12.24 hvor sikrede ble bedt om kvitteringer, eventuelt transaksjoner på kjøpene, samt informasjon om alder og kjøp-sted på gjenstandene, og det refererte til det sikrede hadde forklart om en Macbook, Lenovo Notebook, hodetelefoner, airpods, Apple Watch 7 og kabinkoffert, som var meldt tapt. Det bemerket at utreder hadde fått serienummer for sikredes egen Apple Watch, bedt sikrede skaffe kvittering og serienummer på konas Apple Watch, samt vist hvordan man teknisk kunne gå inn på AppleID og hente ut hvilke enheter som var tilknyttet denne. Det viste til at sikrede under møte med utreder 11.12.24 fortalte at «Lenovo Pcen ikke var borte, men at det var en gammel Ipad som var tatt». Videre at sikrede hadde blitt konfrontert med at han hadde sendt inn skademelding om dette ca. 14 dager etter tyveriet, og to dager før spesifisert på nytt at den var borte, og når og hvor den var kjøpt, samt at det var hans private PC, samt at han ikke hadde hatt noen annen forklaring på dette utover at han hadde gjort en feil. Foretaket bemerket ellers at dets undersøkelser tilsa at det ikke var mulig å aktivere en Apple Watch uten å knytte den til en AppleID, slik at den ikke kunne brukes kun som klokke. Fra foretakets vurdering i avslagets pkt. 2 hitsettes:

If hevder du har gitt bevisst uriktige eller ufullstendige opplysninger i denne saken med følgende begrunnelse:

I forbindelse med at du har meldt tyveri av bilen din inngav du et erstatningskrav til foretaket for løvsøre som angivelig var blitt borte sammen med bilen din.

Dette kravet kom ca 14 dager etter biltyveriet, og slik foretaket ser det i god tid etter hendelsen, slik at man kan forvente at et løvsørekrav da er helt korrekt.

Da dette kravet ble gjennomgått fortalte du at Macbook Pro pcen ikke var din, og slik sett ikke erstatningspliktig. Hvorvidt det stemmer at det ble borte en MacBook pro eller ikke er foretaket usikker på, men du holdt tilbake opplysninger om hvem som eventuelt eide denne.

Videre meldte du først en Lenovo bærbar PC stjålet, som du under gjennomgang av løvsørekrav hevdet var din private og 2 år gammel kjøpt i A., for deretter å endre dette til en eldre iPad du ikke har kunnet dokumentere eierskap til.

Du meldte en Apple Watch 7-series stjålet, og forklaringen din om at den ble brukt som vanlig klokke, ikke var knyttet til en AppleID og at du ikke har kvittering eller annen dokumentasjon på kjøpet gjør at foretaket legger til grunn at dere aldri har eid denne klokken, og at den da heller ikke kan ha blitt stjålet fra bilen.

Foretaket har ikke tiltro til din forklaring om at det lå en MacBook og en Lenovo PC i bilen, og legger til grunn at dette ikke stemmer. Vi mener at dette på lik linje med tapsposten om Apple Watchen, er fiktive gjenstander du har ført opp for å få utbetalt uberettiget erstatning.

Foretaket påpeker at forklaringene om annet eierskap til Macbook og endring om at det lå en Lenovo PC i bilen først kom etter at foretaket begynte å undersøke saken, og stilte spørsmål ved kravet ditt.

Foretaket hevder at du visste eller måtte forstå at de uriktige opplysningene du har gitt kunne ført til at du hadde fått utbetalt en erstatning som du ikke har krav på, hvis ditt krav hadde blitt regulert uten nærmere undersøkelser.

Med henvisning til avslagsbrevet 24.1.25 sa foretaket 29.1.25 opp sikredes forsikringer i foretaket f.o.m. 6.2.25, jf. fal. § 8-1 femte ledd, og informerte om at det ikke ønsket et fremtidig kundeforhold.

På vegne av sikrede ble det 4.7.25 sendt klage til Finansklagenemnda.

Sikrede krever dekning under forsikringen og bestrider at det er grunnlag for å si opp avtalen. Det at han svarte «Nei» på spørsmål i skademeldingen om «kvittering» etter at han hadde verdsatt gjenstandene til ca. kr 75 000, indikerte at han ikke regnet med å få dette erstattet. Han sendte oversikt over familiens Apple-enheter og trodde møtet med utreder gjaldt bilen, og ikke løvsøre, men han svarte etter beste evne da han er polsk statsborger, mens alle dokumentene er på norsk. Han har hverken gitt uriktige opplysninger om noen gjenstander eller endret sin forklaring, men kun presisert opplysningene han opprinnelig ga. Han hevder Apple iWatch 7-serien kan benyttes uten at den kobles opp mot en Apple-id. Han oppga først at det var en Lenovo Notebook, idet han mente det var et «dekkende begrep», og det at han senere endret det til et Lenovo nettbrett var ikke noe forsøk på å lure til seg erstatning. Han har aldri sagt at Lenovo ikke var borte, og viser til at man i lydklippet fra 1.8.25 hører at utreder til dels overkjørte ham og la ord i munnen hans. Han forsto spørsmålene i skademeldingen slik at han skulle oppgi gjenstandene som faktisk lå i bilen uavhengig av eiendelens eier.

Sikrede krever subsidiært delvis erstatning, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd annet punktum, og dekket kostnader til leiebil. Han hevder språkproblemer og hans helsesituasjon er årsaken til evt. misforståelser og uklarheter, jf. legeerklæringer. Han erkjenner, etter å ha gjenfunnet kvitteringer, at noen av eiendelene er over to år gamle, men bilen har vært det viktigste for ham. Han kjøpte ikke returbillett fordi det var usikkert hvor lang tid behandlingen i Polen ville ta, og han hadde med seg nesten alt i bilen fordi han sjelden var lenge et sted og besøkte familiemedlemmer flere steder i Polen.

Forsikringsforetaket anfører at det er uten ansvar og kan si opp sikredes forsikringer iht. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd. Foretaket mener det er usannsynlig at gjenstandene oppgitt i

skademeldingen befant seg i bilen 26.9.24. Sikrede fremsto usikker, uklar og tidvis urolig under samtalen med utreder, og samtalen er ikke i samsvar med de uforbeholdne opplysningene gitt i skademeldingen om tapt løsøre/bagasje til en verdi av kr 75 000. Sikrede har ikke gitt noen god forklaring på hvorfor alt det tekniske utstyret og bagasjen ellers (klær, toalettsaker osv.) befant seg i bilen da han var på dagstur fra Polen til Tyskland, og heller ikke på hvorfor Macbook Pro'en, som han først 9.12.24 opplyste at tilhørte søsteren, var i hans bil.

Foretaket bestrider at sikrede endret forklaring fra Lenovo Notebook til Lenovo nettbrett. Han endret fra Lenovo Notebook til en gammel iPad. Han endret forklaringen lenge etter inngitt skademelding, og også etter at han 9.12.24 hadde stått fast ved at det var en Lenovo Notebook. Oversikten over familiens Apple-produkter viste ingen iPad, og forklaringen på hvorfor konas Apple Watch var i bilen er lite troverdig, idet det ikke ble gitt noe forbehold i skademeldingen da klokken ble krevd erstattet. Sikrede har ikke oversendt en eneste kvittering. Foretaket anfører at enten befant ingen av gjenstandene seg i bilen da den ble stjålet, eller at kravet er overdrevet.

Foretaket anfører at sikrede må ha forstått at uriktige opplysninger i skademeldingen med angivelse av verdi av hva som befant seg i bilen, ville kunne føre til at han fikk utbetalt en erstatning han ikke hadde krav på, jf. HR-2024-989-A (avs. 39).

Foretaket hevder uansett at sikredes krav ikke er dokumentert, jf. fal. § 8-1 første ledd, og at det ikke er grunnlag for delvis erstatning etter fjerde ledd. Utreder opplevde ikke at sikrede hadde språkproblemer, og i anledning hans påstand om at han sjelden var lenge på et sted, så vises det til at han kun oppga en adresse da han ble spurt om adressen til hans familie der han hadde oppholdt seg i Polen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er fri for ansvar og kan si opp sikredes forsikringer pga. uredelig brudd på redegjøringsplikten ved skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Lise Wilhelmsen og Trine Vøien, bemerker:

Flertallet mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom «saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet» og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes «der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevisspørsmål», jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077.

Saken reiser i hovedsak spørsmål om sikrede bevisst ga gale opplysninger i skademeldingen. Sikrede opplyste om at en rekke elektronisk utstyr lå i bilen som ble stjålet. Det er uklart for flertallet hvorfor sikrede forlater elektronisk utstyr til en verdi av kr 75 000 i en bil som parkeres mens han handler i Tyskland. Sikrede har videre opplyst at gjenstandene var under to år gamle, men har ikke kunnet fremlegge noen kvitteringer. Det er derfor uklart hvor gamle gjenstandene var og hva verdien egentlig var. Utreder har videre forklart at sikrede 11.12.24 opplyste til utreder at «LenovoPCen var likevel ikke borte. Det var en gammel Ipad som var borte». Sikrede bestrider imidlertid at han sa dette. Flertallet mener disse bevisspørsmålene vanskelig kan løses på en forsvarlig måte ved skriftlig saksbehandling for en sak som gjelder uredelig brudd på redegjøringsplikten ved skadeoppgjøret etter fal. § 8-1. Problemene knyttet til bevis i en slik sak blir særlig fremtredende fordi det dreier seg om bevis for uredelighet, og hvor man ved motstridende forklaringer må ta stilling til sikredes troverdighet. Dette er et spørsmål som generelt er vanskelig å avgjøre med skriftlig saksbehandling, og som blir enda vanskeligere pga.

den strenge bevisbyrden i slike saker. Problemene knyttet til bevisvurderingen må også sees i sammenheng med at det dreier seg om alvorlige anklager mot sikrede med store økonomiske konsekvenser, samtidig som uredelig brudd på redegjøringsplikten er et stort problem for foretakene og fører til store tap for forsikringskollektivet, jf. Ot.prp. 1988-1989 s. 84 flg. Samlet mener flertallet dette betyr at en forsvarlig behandling av denne saken forutsetter at saken er bedre opplyst enn tilfellet er her. Bevissspørsmålene i denne saken bør derfor belyses med muntlige forklaringer i en hovedforhandling.

Nemndas mindretall, Fanny Helle, bemerker:

Mindretallet mener i motsetning til flertallet at saken er egnet for skriftlig behandling i nemnda. Utgangspunktet er at terskelen skal være høy for avvisning etter lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f), jf. ordlyden «i særlig grad». Mindretallet mener at saken er godt nok opplyst til at nemnda kan ta stilling til om vilkårene i fal. § 8-1 fjerde ledd er oppfylt. Det er foretaket som har bevisbyrden, og det må foreligge en klar sannsynlighetsovervekt for at sikrede må anses å ha gitt bevisst uriktige opplysninger jfr. LB-2018-136840. Dersom foretaket ikke i tilstrekkelig grad har sannsynliggjort at lovens vilkår er oppfylt, må dette etter mindretallets syn føre til at foretaket ikke får medhold.

Foretakets påstand om at sikrede bevisst har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger knytter seg til de opplysningene sikrede oppga ved utfylling av skademeldingen. Sikrede oppga en rekke løsøre/gjenstander som skal ha ligget i bilen som ble stjålet, med en antatt samlet verdi på kr 75 000. Sikredes liste over løsøre/gjenstander fremstår etter mindretallets syn som en generell og upresis oppramsing av gjenstandene som lå i bilen, uten nærmere informasjon om verken pris, modell eller alder på hver enkelt gjenstand. Sikrede har forklart at han ikke regnet med å få gjenstandene erstattet ettersom han svarte nei på spørsmål om han hadde kvittering. Dette kan etter mindretallets syn forklare hvorfor sikrede ikke ga en mer utfyllende beskrivelse av gjenstandene i skademeldingen.

Sikrede har senere fremlagt flere kvitteringer og gitt nærmere opplysninger om gjenstandene som skal ha ligget i bilen. Selv om det senere er foretatt presiseringer og mindre endringer fra hans side når det gjelder enkelte gjenstander, kan ikke mindretallet se at dette tilsier at sikrede skal ha gitt bevisst uriktige eller ufullstendige opplysninger til foretaket da han fylte ut skademeldingen.

Når det gjelder MacBook har sikrede senere forklart at denne tilhører hans søster. Mindretallet kan ikke se at sikrede ved å føre opp denne gjenstanden under «erstatningskrav – løsøre/utgifter» i skademeldingen, har gitt foretaket en uriktig/ufullstendig opplysning. En tapt gjenstand som tilhører en annen vil fortsatt kunne utgjøre et økonomisk tap for sikrede.

Partene har begge vist til en lydfil av samtale mellom sikrede og utreder der sikrede angivelig forklarer seg nærmere om det aktuelle løsøret. Nemnda har imidlertid ikke mottatt den aktuelle lydfilen det vises til. Slik saken er opplyst er det etter mindretallets syn tvil om hva sikrede senere faktisk har forklart til foretaket om løsøret. Dette har betydning for vurderingen av om vilkårene i fal. § 8-1 fjerde ledd er oppfylt.

Samlet sett kan ikke mindretallet se at foretaket har oppfylt sin bevisbyrde, hverken når det gjelder de objektive eller de subjektive kravene som stilles i fal. § 8-1 fjerde ledd. Mindretallet har derfor kommet til at sikrede må få medhold i at vilkårene i fal. § 8-1 fjerde ledd ikke er oppfylt. Det vil da heller ikke være grunnlag for oppsigelse av avtalen etter bestemmelsens femte ledd. Ettersom jeg er i mindretall, tar jeg ikke nærmere stilling til om sikrede kan få medhold i sitt erstatningskrav.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).